

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

DE KLUIS VAN DE HEREMIET

spel in twee bedrijven voor kinderen

1880
door

Dries Depelchin

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2014

Nr.2726

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *DE KLUIS VAN DE HEREMIET* op te voeren moet de naam van auteur *DRIES DEPELCHIN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2002/0220/013
ISBN- 978- 90-385-07620

© 2002 Toneelfonds J. Janssens/Dries Depelchin
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(4 meisjes-6 jongens-Figuratie)

HEREMIET : kluizenaar, gek geworden van eenzaamheid, spreekt alleen nog in raadsels

DE FAMILIE DE LIAL de la CRÈME

OOM KRUIPER : speleoloog, onderzoekt grotten, grappige, aangename man, durver, het 'enfant terrible' van de familie

MAMAN : gravin, echte zonneklopster, bakt en bruist de hele tijd, spreekt niet 'goete de Vlaams', zus van oom Kruiper

PAPA : graaf, bezorgde vader, schoonbroer van oom Kruiper

RAFAËL : dappere grote broer

IRENE : grote zus, echte puber, zeurt voortdurend over de reis, was liever thuisgebleven bij haar vriendinnen

MASJA : kleine zus

SERAFINETJE : nichtje van de kinderen, echt ettertje

DE AARDMANNEN

ISENBRANDT : hoofdman en goudsmid der aardmannen, grof en ongemanierd

GROVER : aardman 1,

ZABBER : aardman 2

BOKKER : aardman 3

WURPEL : aardman 4

DE ARBEIDERS

KURT KNAL : gehaaste aannemer, wil zo vlug mogelijk de grot opblazen om een tunnel te bouwen voor de TGV. Italiaan.

ARBEIDERS : figuranten

WORM XOPOTL : figuranten

Dansers

DECOR

Een bovengronds decor toont de natuur van Zuid-Frankrijk, met een berglandschap en een front van een vervallen mas (suggestief). Dit decor is achteraan, op een hoger niveau gesitueerd. Het benedendecor stelt de binnenkant van een grot voor. Zetstukken symboliseren een onderaardse grot (stalachmieten en stalachtieten). Achter scène bevindt zich een wand, die kan opgereden worden, waarin de kluis met toebehorend raderwerk en cijferstoetsen zich bevindt. Een andere wand stelt een smidse met waterbak

voor. Ook de werkkamer van Heremiet, met lezenaar en boekenrollen, kan op scène geschoven worden.

Het toneelstuk is verdeeld in scènes, hier hoofdstukken. Vóór elk ‘hoofdstuk’ loopt een voorwerp met een tekst (titel), langs een kabeltje over scène, en geeft zo uitleg over wat komen gaat.

KORTE INHOUD

De adellijke familie De Lial de la Crème wordt door oom Kruiper, een speleoloog en het enfant terrible van de familie, uitgenodigd in het zonnige Zuiden. Hun nichtje Serafinetje vergezelt hen, tegen de zin van de andere kinderen, die haar zoveel mogelijk uit de weg willen. Als oom Kruiper daar niet te vinden is, besluiten de kinderen zelf op onderzoek uit te gaan. Ze vinden een aanwijzing bij de grot van Heremiet, een waanzinnige kluizenaar, die voortdurend raadseltjes en wartaal brabbelt. Ze dalen af in de spelonk. Ondertussen heeft oom Kruiper de verblijfplaats van de aardmannen, die onder leiding van goudsmid Isenbrandt goud loshakken in de ondergrondse gewelven, ontdekt. Hun goud wordt al jaren gestolen, en de aardmannen verdenken oom Kruiper daarvan. Ze zetten hem gevangen bij hun smidse, tot hij hen vertelt waar het goud is. Eigenlijk heeft de kluizenaar al het goud gestolen en opgeborgen in een kluis waar hij alleen de cijfercombinatie van kent. De kinderen moeten die combinatie zien los te krijgen van Heremiet. De kluis is echter enkel op gevaar van eigen leven te openen. Buiten wacht een aantal arbeiders op het teken van hun baas om de grot op te blazen, en om er een tunnel voor de TGV te bouwen. De graaf, de vader van de kinderen, doet er alles aan om tijd te winnen.

DANSEN

1. zonnekloppersdans : bedrijf 1, scène 1: dans waarbij de draak wordt gestoken met het ‘overdreven’ zonnen.
2. constructiedans : bedrijf 1, scène 5: dans waarbij alles in gereedheid wordt gebracht om een tunnel te bouwen.
3. dans der aardmannen : bedrijf 2, scène 1: dans van de wrede aardmannen
4. compostdans : bedrijf 2, scène 7: dans met compostemmers en kruipende regenwormen

E E R S T E B E D R I J F

Scène 1

(Voor deze scène loopt een vliegtuigje langs de kabel over scène, met daarbij de tekst: «Zweet en zonnecrème». We horen ondertussen een vliegtuig landen. Daarna weerklinkt motorgeronk, en we horen een auto die tot stilstand komt. De familie De Lial de la Crème komt met pak en zak toe op een afgelegen plek in Zuid-Frankrijk. Maman, in bain-de-soleil, met zonnebril, draagt geen koffers. Papa komt met een zware koffer aangesjouwd, en de kinderen Rafaël en Irene, hebben beide een grote rugzak op de rug, met slaapzakken. Rafaël draagt ook nog een relaxzetel. Masja komt met haar eigen koffertje aangehuppeld. Ze wordt gevolgd door Serafinetje, die net als maman een zonnebril op heeft, en zichzelf koelte toewuift. Ook zij draagt geen bagage.)

MAMAN : *(bekijkt de vervallen mas)* Maar allez dis-donc! ‘t Is hier een vervallen krotte! Eenen adellijke familie als die van onse, de famille De Lial de la Crème, kan hier toch haaren zomer niet kom doorbreng! Attendez tot ik mijne broer zien! Datte kan niet hein!

PAPA : *(ploft de koffer neer)* Maar zoeteke, ‘t is maar voor een dag of tien! Wees blij dat we hier op vakantie mogen komen! Je broer Kruiper is echt een toffe gast! Zon, groen, bergen, de geluiden der natuur... wat een zalige vakantie wordt dit! *(zijn GSM gaat af)*

RAFAEL : *(cynisch)* Zaaaalig, die natuurgeluiden!

PAPA : Neen! Voilà. Ik ben niet bereikbaar! *(drukt op een knop, en steekt de GSM weer weg)*

IRENE : *(verveeld)* En zeggen dat al m’n vriendinnen vanavond naar disco “‘t Ekstaaseke” gingen. En ik... ik zit hier in het hol van Pluto!

MASJA : Woef! Woef!

SERAFINETJE : *(tot Maman)* Tante, de zonnecrème is al op! *(geeft orders)* Rafaël, de parasol voor je maman! Irene, kijk eens in je mamans koffer, daar zit nog een pulleke sun-block!

MAMAN : Serafineke, iek ben tok 'eel gelukkig dat gij meegekom zijt, 'oor.

SERAFINETJE : Ik ook, tanteke.

PAPA : *(geërgerd)* Serafine, pak je zonnecrème maar zelf! Masja, Irene, Raf en ik gaan oom Kruiper zoeken. Hij kan hier niet ver vandaan zijn!

MAMAN : Enfin, papa, oewees voorzichtig hein, je weet dat die broer van mij nogal roekeleus is hein?

RAFAEL : *(zet de ligstoel open)* Roekelooooooooos, maman!

IRENE : Moeten we hem nu echt gaan zoeken? Kon hij ons niet verwelkomen, zoals het een goeie gastheer betaamt? Kom Masja!

(Ze gaan alle vier rechts af. Serafinetje haalt de zonnecrème en de parasol boven.)

MAMAN : Oh, datte is wat iek dezen vakantie oewil doen zie, zonnen, ruusten, een lekker glaasje vin drienken,...

SERAFINETJE : *(vleiend)* En ik zal je daarbij wel gezelschap houden hoor tantetje. Teveel inspanning is niet goed voor mijn tere gestel. Ik hou niet van dat plakkerige, zweterige gevoel. Ik blijf hier, onder de parasol.

MAMAN : *(hooghartig, wijst naar de slaapzakken)* En als de papa denkt datte iek in zo'n zakske ga slaap, dan vergiest ie ziech wel ferme!

(Hier volgt de zonnekloppersdans.)

Scène 2

(Een klein treintje rijdt over scène. Op het onderschrift staat te lezen: "TGV? Oh neen!" Het wordt avond en alles komt tot rust. Krekeltjes tjirpen er op los. Van maman en Serafinetje is geen spoor meer te bekennen. Plotseling wordt

het idyllische tafereeltje verstoord door bulldozergeronk. Arbeiders met helmen, grote kisten en zaklampen komen van links opgedraafd. Als laatste komt Kurt Knal, de aannemer op. Hij is in zijn onderhemd, de overall met gekruiste linten, ongeschoren, kortom, een macho-type. Hij heeft een groot plan bij, bekijkt en bekeurt de plaats, en maakt veel misbaar.)

KURT KNAL : *(met Italiaans accent, tot enkele arbeiders)* Hier komt de tunnel, bambini! Die grot moet weg, en ook die vervallen mas moet eraan geloven! Overmorgen gaat alles tegen de vlakke! Pataboem! Grande esplosione! Alles in één veeg weg! En dan beginnen we met het graafwerk! De TGV zal hier binnenkort voorbijrazen!

(De arbeiders plaatsen een bord met een ontploffings-waarschuwing. Maar als iedereen verdwenen is, verschijnt Serafinetje op het toneel van rechts. Ze bekijkt het plakkaat, lacht boosaardig en gooit het aan de kant.)

SERAFINETJE : *(boosaardig)* Aha, Serafinetje zal niet langer het vijfde wiel aan de wagen zijn...

(De kinderen en papa komen rechts op.)

RAFAEL : Serafine, lig jij nu nog niet te maffen?

MASJA : Maf, maf!

PAPA : Waar is mama?

SERAFINETJE : *(nogal onverschillig)* O, die is daar wat orde op zaken aan het stellen. Ze wil niet in een stal slapen!

IRENE : Ik ga haar even helpen, ik slaap ook niet in het hooi!

RAFAEL : *(spottend)* Dat heb je vorige zomer niet gezegd! Lekker in het hooi met Rob van Rooi!

IRENE : Eikel!

RAFAEL : Kastanje!

(Irene gaat stampvoetend links af.)

PAPA : Hou op, alle twee! We moeten het hoofd koel houden. Oom Kruiper is nergens te bespeuren... Morgenvroeg moeten we er opnieuw op uit om hem te vinden. Hij is vast en zeker weer in een grot afgedaald of zo...

SERAFINETJE : *(sarcastisch)* Misschien is hij wel gevallen, en ligt hij bloedend op de bodem van een diepe kloof. Niemand zal hem vinden. Hij zal sterven van kou en ontbering...

MASJA : *(begint hartverscheurend te schreien)* Wheii!

PAPA : *(legt zijn arm om Masja)* Serafine! Zie nu wat je gedaan hebt. Masjaatje houdt zielsveel van Kruiper! *(neemt Masja mee, linksaf)*

RAFAEL : Ben jij eventjes een pestkop zeg! We hadden in jouw plaats beter ons Guinees biggetje meegebracht!

SERAFINETJE : *(steekt haar tong uit)* Prrrrr!

RAFAEL : Rotnicht! *(gaat links af)*

SERAFINETJE : *(gaat glimlachend af en zingt)* Morgen zul je me wel nodig hebben, sukkel...! Tomorrow, tomorrow, I'll pest you... tomorrow...

Scène 3

(Een verrekijkertje reist over scène. Eronder hangt de titel: 'Kruiper, waar ben je?' Het wordt langzaam weer ochtend. De zon is pas op, of maman komt al op van links. Ze zit volledig onder de muggenbeten. Een spot verlicht de plek waar ze gaat zonnebaden.)

MAMAN : *(sakkert er op los)* Geenen oog 'ebbe kik diecht gedaan! Geenen oog! Die muugen pieken 'ier, die muugen pieken daar... Iek kom nok zot van de jeuksel! Serafine! Oewaar ben jij? Oewaar ies de muugenzalf?

SERAFINETJE : *(geeuwend op van links, het haar in de war)* Hier is de Foetsiemoestispray, tante!

MAMAN : *(rukt het uit haar handen)* 'eef 'ier! *(begint zichzelf overvloedig te besprengen)* Mijnen broer Kruiper ies van lotje getiekt! Ons 'ier in zoonen stallink laten overnakten! Wakt maar tot iek 'em zie! 'Ut zal stuif!

SERAFINETJE : *(begint te hoesten van de spray)* 't Stuift hier anders al genoeg!

(Raf, Irene en Masja komen op van links. Zij hebben geen muggenbeten.)

IRENE : Mama, wil jij papa verwittigen dat we zelf nog eens op zoek gaan naar oom Kruiper? Papa slaapt nog.

MASJA : Hij kon niet slapen van de piekebeesten. *(draait met haar vingertjes rond haar hoofdje)* Zoem zoem zoem...!

MAMAN : *(verveeld)* Jaja, ga maar, ga maar... Iek zal 'ut 'em wel zeg!

SERAFINETJE : Ik ga ook mee.

IRENE : *(cynisch)* Jippiejee, Miss Frankenstein gaat ook mee!

RAFAEL : *(vermanend)* Okee, als je dan toch zo nodig moet meegaan, hou je dan gedeisd. En blijf bij ons, zodat we je straks ook niet moeten gaan zoeken.

SERAFINETJE : Au revoir, ma tante!

(Tante zwaait, en de spot dooft. Ze blijft nog een tijdje liggen. We horen de kinderen ruziën. We zien ze pas als ze in de grot afdalen.)

(bazig) We moeten dààrlangs!

IRENE : Neen, gekke koe, we nemen die weg, dààr hebben we gisteren al gezocht!

MASJA : Kijk hier, een spleetje in de rots!

(De kinderen dalen af in de grot. Rustige, mysterieuze muziek weerklinkt. De onderste scène wordt zachtjes belicht. De kleuren zijn groen en blauw, en we horen water druppelen en na-echoën.)

RAFAEL : *(komt als eerste beneden, en wacht op de anderen)* Waar is Serafine nu?

IRENE : Die keikop moest natuurlijk weer haar eigen zinnetje doen. Ze is de andere kant uit!

MASJA : Ze bleef boven, en liep weg!

RAFAEL : Okee, dan zal ze wel weer naar mama gegaan zijn. We zien straks wel!

MASJA : *(raapt een notaboekje op)* Kijk es! Een boekje om in te tekenen!

IRENE : Laat eens zien? Bah, het is helemaal nat!

RAFAEL : Het is een notaboekje van oom Kruiper! Maar het heeft in een plas gelegen.

Alle inkt is doorgelopen. Hier is nog iets leesbaar: ...ben afgedaald...
bewoonde grotten... kluizenaar? Goudkoorts...

IRENE : Gekkenpraat! Oom Kruiper heeft ze duidelijk niet meer allemaal op een rij hè?

Kom op, we gaan terug!

MASJA : *(treurig)* Maar oompje Kruiper...

RAFAEL : Laat ons nog een beetje verder gaan, Irene. Ik heb zo'n vermoeden dat we
dadelijk wat wijzer zullen worden!

*(De kinderen gaan rechts af, dieper de grot in. Als ze weg zijn, zien we
Serafinetje, die hen stilletjes achtervolgt... De lichten doven.)*

Scène 4

*(Langs het kabeltje loopt een kreeft over scène, met de tekst: Een krééft? Er
wordt een soort kast op scène geschoven, waarin de leefruimte van Heremiet is
nagebouwd. Veel doeken en vodden, een kleine lezenaar met een oud boek
erop, kaarsen, en veel perkamentrollen. Aan de 'kast' is een rotswand
bevestigd, met daarin een metalen deur, de kluis. Met een soort raderwerk zijn
twee hangende stenen aan de deur bevestigd. Er zijn ook cijfertoetsen. Het
geheel geeft een ingewikkelde indruk. In de verte horen we de kinderen roepen.
Alle stemmen weergalmen in de grot. Opgeschrokken vleermuizen fladderen
weg.)*

MASJA : *(angstig)* Oom Kruiper? Oompje! Ireentje, 't is hier zo donker. En er
fladderen beestjes rond mijn hoofdje!

IRENE : Niet bang zijn, zusje, ik ben vlak achter je! Raf! Niet zo vlug! Je lijkt wel een turboberggeit met radiaalbanden!!

(De kinderen komen op van links. Raf komt eerst op.)

(hand in hand met Masja) We kunnen je niet volgen, Raf! Masja heeft maar korte beentjes, hoor!

RAFAEL : *(doet alsof hij het niet hoort)* Kijk eens hier! Zo te zien zijn we in de onderaardse studeerkamer van een of andere halfgare kwibus terecht gekomen! Wie kan hier wonen?

IRENE : *(niet echt op haar gemak)* Brrrr..., ik vind het hier niet echt gezellig! Raf, laten we terugkeren...

MASJA : *(bang)* Ja... ik wil pappie... PAPPIE!!!!!!!!!!!!!!

RAFAEL : *(gaat in de perkamentrollen snuffelen)* Het meeste is in een onleesbaar kriebelschrift neergepend.

(Irene en Masja kijken ook in de rollen. Masja begeeft zich gevaarlijk dicht bij de kluis, en wil het deurtje openen.)

IRENE : *(merkt het op, vliegt op haar af)* Neen, lieve hemel, Masja, wie weet wat daar in zit! Straks zet die deur het raderwerk in gang, en raak je ergens met je vingertjes tussen...

RAFAEL : *(griezelig)* Of komen er van die vlijmscherpe houten pinnen uit de muur, die ons tegen de wand spiesen... Of misschien komt het gewelf traag maar zeker naar beneden gezakt, en drukt ons in mayonaise.. Of...

(Masja begint luid te wenen.)

IRENE : Raf! Kijk nu!

RAFAEL : *(mompelt)* Schijtlaarzen! *(enthousiast)* Moet je horen!

(Masja en Irene komen dichterbij. Raf ontrolt een van de perkamenten.)

Dat is zowat het enige wat ik uit dit gekrabbel kan opmaken:

“Al wat fonkelt, al wat blinkt,
In het niets hierbij verzinkt.
Welke steenblok moet ik lichten,
Welke steenblok moet ik zwichten?
Trek aan het verkeerde koord,
En bega je eigen moord!
Tel de letters van 't begin,
En je komt mijn kluis wel in!”

IRENE : Wat raar! En kijk, er staat een naam onder!

RAFAEL : *(nadenkend)* Heremiet. Heremiet? Waar heb ik dat nog gehoord?

MASJA : *(enthousiast)* Jaja... Ik heb er nog gevangen... in zee.

IRENE : Ja, dat is het! Heremietkreeftjes! Dat zijn van die grappige schaaldiertjes, die telkens ze groter worden, in een ruimere schelp van een of ander weekdier, van een wulk of zo, gaan wonen!

RAFAEL : Juist! En omdat ze alleen in lege schelpjes gaan wonen, zijn het echte kluizenaars! Heremiet is dus een kluizenaar?

MASJA : Een kreeft? Maar onder de grond kunnen toch geen kreeftjes wonen? Kreeftjes leven in de zee!

RAFAEL : *(denkt diep na)* Ik vermoed dat oom Kruiper dit ook heeft ontdekt, en dat hij die Heremiet achterna is gegaan. Komaan, we gaan door! *(laat de rol achter op de lezenaar)*

IRENE : Ben je daar heel zeker van?

RAFAEL : *(kordaat)* Het moet wel. Vooruit!

(Irene neemt Masja bij de hand. Die trekt wat tegen, maar gaat dan toch zuchtend weer op pad. Iedereen rechts af. Van zodra de kinderen af zijn, sluipt Serafinetje het podium van links op. Ze bekijkt de kluis, maar raakt ze niet aan.)